

మోహాభారతం

(తేట తెలుగు భాషలో)

సంస్కృత మూలం.
భగవాన్ వ్యాస మహర్షి.

తెలుగు మూలం:

శ్రీ నన్నయభట్టారకుడు

శ్రీ తిక్కన సోమయాజి

శ్రీ ఎర్రాప్రగడ.

(కవిత్రయం).

తెలుగు అనుసరణ

(కవిత్రయం పాద రేణువు)

Modali Venkata Subrahmanyam,

B.A., B.G.L.

2-31, chaitanyapuri,

Hyderabad-500060

South India.

Ph:040-24048104

మహాభారతం

ఆది పర్వము

సప్తమాశ్వాసము

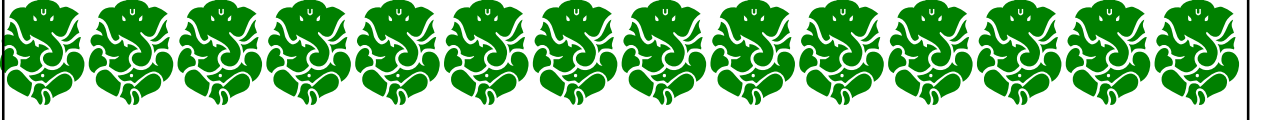
మహాభారత కథను పిసిపిస్తున్న ఉగ్రశ్ర
వసుడు (సూతుడు) శౌనకాది మహామునులను
చూచి ఇలా చెప్ప సాగాడు.

భీముడు బకాసురుని చంపిన తరువాత,
పాండవులు కుంతీదేవి ఏకచక్రపురం లో కొంత
కాలం నివశించారు.

ఒక రోజు ఒక బ్రాహ్మణుడు వారి ఇంటికి
వచ్చాడు. ధర్మరాజు ఆ బ్రాహ్మణుడికి అతిథి
సత్కారాలు గావించాడు.

"బ్రాహ్మణోత్తమా, తమరు ఏ ఏ దేశాలు
తిరిగారు? అక్కడ పిశేషాలు ఏమిటి? అని

అడిగాడు. దానికి ఆ బ్రాహ్మణుడు ఇలా చెప్ప సాగాడు.

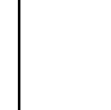
"నేను ఎన్నో దేశాలు చూచాను కానీ ద్రుపద రాజు పాలించే పాంచాల దేశాన్ని మించిన దేశం లేదు. ద్రుపద మహారాజుకు అగ్ని గుండం నుండి ఉద్భవించిన కుమార్తె ఉన్నది. ఆమె పేరు ద్రౌపది. ఆమెకు పివాహం చేయ సంకల్పించాడు ద్రుపదుడు."

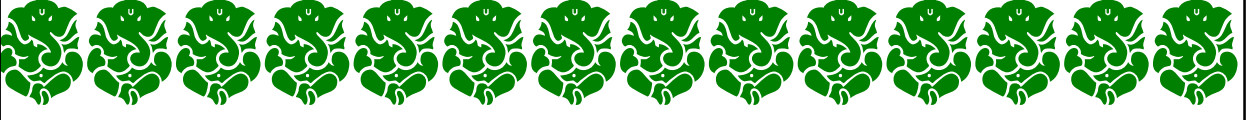

అది పిని ధర్మ రాజు ఆశ్చర్య పడి "బ్రాహ్మణోత్తమా! ఆమె ఎందుకు మానవులకు జన్మించలేదు? ఆమెను ద్రుపదుడు ఏ పిథంగా పొందాడు? సపిస్తరంగా చెప్పండి" అని అడిగాడు.

ఆ బ్రాహ్మణుడు ఈ పిథంగా చెప్ప సాగాడు. "ద్రోణుడు, ద్రుపదుడు మంచి స్నేహితులు. వారిరువురు ఒకే గురువు గారి దగ్గర వేదాలు చదువుకున్నారు. అగ్నివేశుని వద్ద ధనుర్విద్యను నేర్చుకున్నారు. తరువాత వారికి పిరోధం వచ్చింది. ద్రోణుడు హస్తినా పురానికి వెళ్లాడు. అక్కడ కురుకు మారులకు అస్త్ర విద్య నేర్పించాడు. గురుదక్షిణ గా ద్రుపదుని బంధించి తెమ్మసి

కోరాడు. ఆ విధంగానే అర్జునుడు ద్రుపదుని బంధించి తెచ్చి గురువుగారి కాళ్ళ ముందు పడవేశాడు. ద్రోణుడు ద్రుపదుని హేళన చేసి విడిచి పెట్టాడు.

ఆ అవమానాన్ని భరించలేక పోయాడు ద్రుపదుడు. ఎలాగైనా ద్రోణుని చంపే కొడుకును, అర్జునుని వివాహమాడే కూతురిని పొందాలని నిశ్చయించుకున్నాడు.

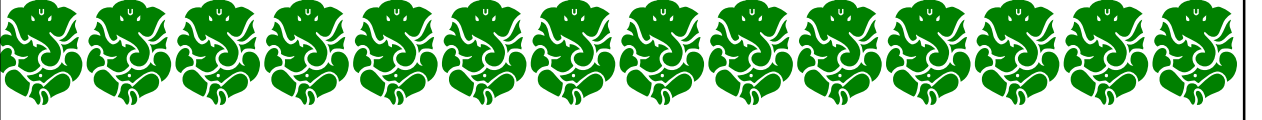

యాజుడు అనే బ్రాహ్మణోత్తముని, యాక్షీకుడిగా చేసుకొని యజ్ఞం మొదలుపెట్టాడు. ద్రుపదుని, ఆయన భార్య కోకిలా దేవిని కూర్చోపెట్టి యాజుడు వారి చేత యజ్ఞం చేయించాడు.

అప్పుడు యజ్ఞ కుండం లోనుండి భయంకరమైన శరీరం కలవాడు, పెద్ద ధనుస్సు కలవాడు ఐన ఒక మహాపురుషుడు ఉద్భవించాడు. తరువాత ఒక అద్భుత సౌందర్య రాసి అగ్ని కుండం లోనుండి బయటకు వచ్చింది.

అప్పుడు ఆకాశ వాణి, వారికి ధృష్టద్యుమ్నుడు,
కృష్ణ(నల్లని శరీరము కలది) అని నామకరణం
చేసింది.

ఇప్పుడు ఆకాశానికి పివాహ వయసు వచ్చింది.
ద్రుపదుడు ఆమెకు పివాహం చేయని శ్చయించాడు.
కానీ ద్రుపదుడు తనకు మార్తాను అర్జునుడికి ఇచ్చి
పివాహం చేయ సంకల్పించాడు. అర్జునుడు, తన
సోదరులతో సహా లక్క ఇంటిలో మృతీచెందాడని
తెలిసి చాలా దుఃఖించాడు.

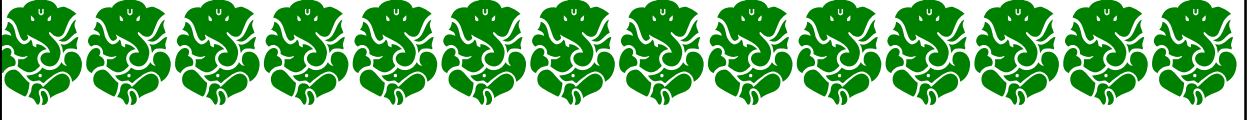

కానీ ద్రుపదుని పురోహితుడు మాత్రం
"పాండవులకు అన్నీయు శుభశకునములు
గోచరించుచున్నవి. వారు తప్పక బతికే ఉన్నారు"
అని చెప్పాడు.

దానికి ఒక ఉపాయం ఆలోచించాడు
ద్రుపదుడు. ఒక బలిష్ఠమైన ధనుస్సును
తయారుచేయించాడు. ఒక మత్స్యయంత్రాన్ని
నిర్మించాడు. ఆ బలిష్ఠమైన ధనుస్సును
ఎక్కుబెట్టి ఆ మత్స్యయంత్రమును కొట్టినవారికి

తన కు మార్తెను ఇచ్చి పివాహం చేస్తానని స్వయం
వరం ప్రకటించాడు. అందుకని రాజు అంతా
పెళుతున్నారు." అని ఆ బ్రాహ్మణుడు ధర్మరాజుకు
చెప్పాడు.

ఇది అంతా పిని కుంతీ దేవి ధర్మ రాజును
చూచి, "ధర్మజా, మనం చాలా కాలంగా ఈ బ్రాహ్మ
ణుని ఇంటిలో ఉన్నాము. ఇతరుల ఇంట్లలో ఎక్కువ
కాలం ఉండటం ఉచితం కాదు. అందువలన
మనం కూడా పాంచాల దేశం పోదాము." అని
చెప్పింది.

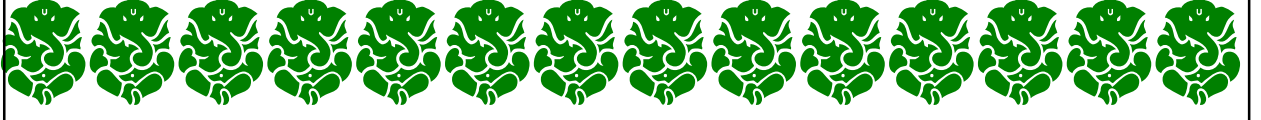

దానికి ధర్మరాజుడు సరే అన్నాడు. అందరూ
పాంచాల దేశం ప్రయాణం అయ్యారు. వారు
పాంచాల దేశం వెలుతూ మార్గ మధ్యంలో
వ్యాస మహాముని ఆశ్రమం దర్శించారు.

వ్యాస మహాముని వారిని ఆశీర్వదించి
"మీరు పాంచాల పురానికి వెళ్లండి మీకు మేలు
జరుగుతుంది" అని చెప్పాడు. వ్యాస మహాముని
ఆశీర్వాదం తీసుకొని వారు పాంచాల పురానికి

ప్రయాణం అయ్యారు.

ఆ ప్రకారం పాండవులు రాత్రిళ్లు పగళ్లు
ప్రయాణం చేస్తున్నారు. ఒక రోజు అర్ధ రాత్రి వారు
గంగా తీరానికి చేరుకున్నారు. అది సోమశ్రవ
తీర్థము. అందులో స్నానం చేయాలని అనుకు
న్నారు.

ఆ సమయానికి అక్కడకు అంగార పర్ణుడు
అనే గంధర్వుడు తన భార్యలతో కూడి విహ
రానికి గంగా తీరానికి వచ్చాడు. పాండవులను
చూచాడు. అంగార పర్ణుడికి కోపం వచ్చింది.

"మానవా, ఇది అర్ధరాత్రి సమయము.
యక్షులు, రాక్షసులు, గంధర్వులు తిరిగే
సమయము. ఈ వేళలలో మానవులు తిరగరాదు.
నేను అంగార పర్ణుడు అనే గంధర్వుడిని. ఈ
అడవి, గంగాతీరం నా అధీనంలో ఉన్నాయి. మీరు
ఇక్కడ నుండి వెళ్లి పొండి. లేక పోతే నా
బాణాలకు బలి అవుతారు" అని గర్వంగా
పలికాడు.

దాసి కి అర్జునుడు "నువ్వు చెప్పిన మాటలు బలహీనులైన మానవులకు వర్తిస్తాయి కానీ మా వంటి మహా వీరులకు కాదు. ఇంకొక్క మాట ఈ భూమి మీద ఉన్న నదులు అన్నీయు అందరు జనులకు ఉపయోగ కరమైనవి. పైగా ఈ పవిత్ర గంగా నది జనులందరికి చెందిన పుణ్య నది. ఇది ఏ ఒక్కరి సొంత మూ కాదు" అని పలికాడు.

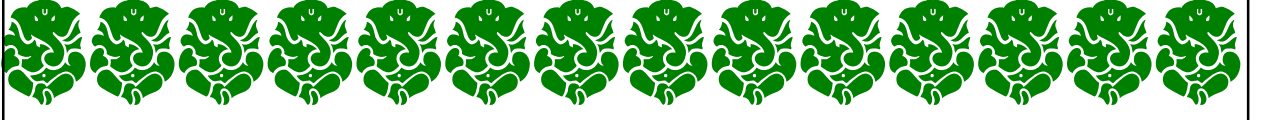

తనకు ఒక మానవుడు ఎదురు చెప్పినందుకు అంగార పర్ణుడు కోపించాడు. అర్జునుని మీద పదునైన బాణాలు వేసాడు. అర్జునుడు ఆ బాణాలను, తన చేతిలోని కొరిపితో అడ్డుకున్నాడు.

అంగార పర్ణుని చూచి "ఓయి గంధర్వా, ఇది ఆగ్నేయాస్త్రము. దీనిని పూర్వము అగ్నిదేవుడు బృహస్పతికి ఇచ్చాడు. అతడు భరద్వాజునికి ఇచ్చాడు. భరద్వాజుడు దానిని పరశురామునికి, పరశురాముడు ద్రోణుడికి, ఇచ్చారు. నా గురువైన ద్రోణుడు నాకు ప్రసాదించాడు." అంటూ ఆగ్నేయాస్త్రాన్ని అంగార పర్ణుని మీద ప్రయో

గించాడు. పెంటనే అతని రథం కాఠి పోయింది.
అంగార పర్ణుడు నేల మీద పడ్డాడు. అతనిని
అర్జునుడు ధర్మరాజు వద్దకు తీసుకొని
వచ్చాడు.

"అర్జునా, ఓడిపోయిన వాడిని, శౌర్యం కోల్పో
యిన వాడిని శిక్షించరాదు. పిడిచి పెట్టుము"
అన్నాడు.

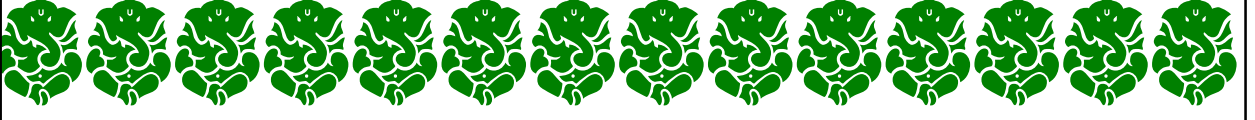

అప్పుడు అంగార పర్ణుడు అర్జునుని చూచి,
"అర్జునా, నీ పరాక్రమానికి మెచ్చాను. నీతో
స్నేహం చెయ్యాలని ఉంది. నేను నీకు నాకు
లభించిన చాటునీ పిద్యను ఇస్తాను. నీకు మహా
వేగం కల గుర్రాలను ఇస్తాను. నాకు నీ వద్ద
ఉన్న అగ్నేయాస్త్రాన్ని ఇవ్వు" అని అడిగాడు.

దానికి అర్జునుడు "గంధర్వా, మనం ఎంత
స్నేహితులమైనా, నీ వద్ద నుండి పిద్యాలను,
ధనాన్ని స్వీకరించలేను. నీకు అగ్నేయాస్త్రాన్ని
ఇస్తాను. నీ వద్ద నుండి గుర్రాలను స్వీకరిస్తాను"
అని అన్నాడు.

దాసికి గంధర్వుడు సమ్మతించాడు. అర్జునుడు గంధర్వుని చూచి "గంధర్వా, మేము ధర్మబుద్ధి కలవాళ్లము. మమ్ములను చూచి నువ్వు ఎందుకు అలా గర్వంగా మాట్లాడావు?" అని అడిగాడు. .

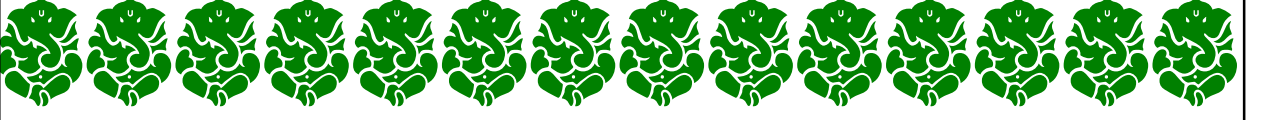

"అర్జునా, మీరు ఎవరో నాకు తెలియును. కాని ఆడ వాళ్లతో పిహరించే వాళ్లు ఎంత పివేకము కలవాడు అయినా అహంకారం కలిగి ఉంటాడు. అందువలననే నేను పివేకం కోల్పోయి మీతో అలా మాట్లాడాను. కాని ఆ సమయంలో మనకు ఒక బ్రాహ్మణుడు పురోహితుడుగా ఉంటే, ధర్మాధర్మ పిచక్షణ చేస్తాడు. మనలను తప్పు చెయ్యకుండా నివారిస్తాడు. ఓ తాపత్యా, మరి మీరు కూడా పురోహితుడు లేకుండా ఇలా సంచరించడం భావ్యం కాదు కదా. అందువలన ఒక ఉత్తమ బ్రాహ్మణుడిని పురోహితుడినా చేసుకోండి." అని అన్నాడు.

అప్పుడు అర్జునుడికి ఒక సందేహం కలిగింది. "గంధర్వా, మేము కుంతీ

పుత్రుల ము. నువ్వు తాపత్యా అన్నావు. మేము
తాపత్యుల ము ఎలా అయ్యాము?" అని అడిగాడు.

దానికి ఆ గంధర్వుడు ఇలా చెప్ప సాగాడు:
"సూర్యునికి కూతురు, సాపిత్రీకి చెల్లెలు అయిన
తపతి అనే కన్య మహా సౌందర్యవతి. గుణవతి.
అజామీఢుని కొడుకు పేరు సంవరణుడు. ధర్మ
పరుడు. అతను సూర్యుని గూర్చి తపస్సు
చేస్తున్నాడు. ఇది తెలిసిన సూర్యుడు, సంవర
ణుడే తన కూతురు తపతికి తగిన భర్త అను
కున్నాడు.

ఒక రోజు సంవరణుడు అడవికి వేటకు
వెళ్లాడు. తిరిగి తిరిగి అలసిపోయి తిరుగు
తుండగా, ఆ అరణ్యములో విహరిస్తున్న తపతినీ
చూచాడు. తపతి సౌందర్యానికి సమ్మోహితు
డయ్యాడు. ఆమెను చూచి "ఓ అబలా, నీవు
ఎవరు? ఈ అరణ్యములో ఒంటరిగా ఎందుకు
తిరుగుతున్నావు?" అని అడిగాడు. కానీ తపతి
బదులు చెప్పకుండా వెళ్లి పోయింది.

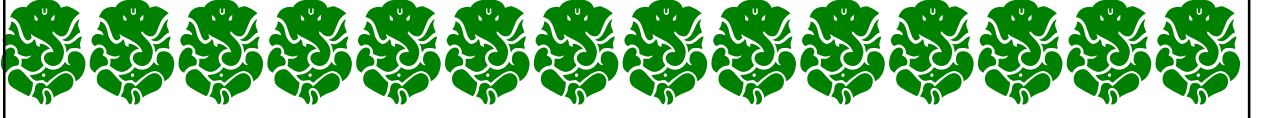
సంవరణుడు ఆమె మీద మోహం తో పిచ్చి
వాడి లాగా ఆమె కోసం వెదుకుతున్నాడు. తపతీ
కూడా సంవరణుడిని చూచి మోహించింది. అతని
దగ్గరకు వచ్చి "ఓ రాజా, నువ్వు చూచి ఎందుకు
మోహం చెందావు? అని అడిగింది. దానికి
సంవరణుడు "ఓ సౌందర్యవతీ, నేను ఎవరికీ
భయపడలేదు. కానీ నీ సౌందర్యం చూచి నువ్వు
నాకు దక్కవేమో అని భయపడుతున్నాను. మన్మథ
బాధ భరించలేకుండా ఉన్నాను నీన్ను గాంధర్వ
పివాహం చేసుకుంటాను" అని అడిగాడు.

తపతీ అతనిని చూచి నవ్వి "నేను
సూర్యుని కుమార్తెను. సాపిత్రీ కి చెల్లినీ. నా
పేరు తపతీ. నాకు స్వతంత్రము లేదు. నీకు న్నాపై
ప్రేమ ఉంటే, నా తండ్రిని అడుగు. మన పెండ్లి
జరుగుతుంది" అని చెప్పి వెళ్లిపోయింది. అప్పటి
నుండి సంవరణుడు అక్కడే ఉండి సూర్యుని
పట్టుదలతో ఆరాధిస్తున్నాడు.

ఒక రోజు వసిష్ఠుడు సంవరణుడి దగ్గరకు
వచ్చాడు. అతని బాధను తెలుసుకున్నాడు.

వెంటనే సూర్యుని వద్దకు వెళ్లాడు. వసిష్ఠుని
చూచి సూర్యుడు అర్ఘ్య పాద్యాలు ఇచ్చి
సత్కరించాడు. వచ్చిన కారణం అడిగాడు.

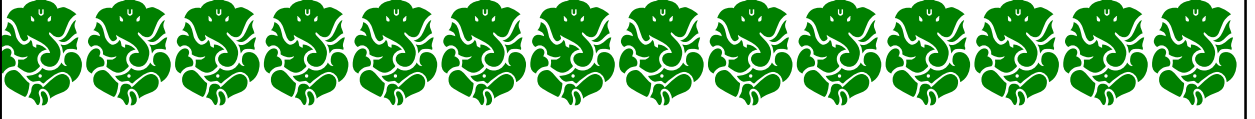

"పూరు వంశజుడు, ధర్మ పరుడు, సద్గుణ
సంపన్నుడు అయిన సంవరణుడు నీ కుమార్తె
తపతీని చూచి మోహించాడు. నువ్వు నీ కుమార్తెను
అతనికి ఇచ్చి వివాహం చెయ్యాలి" అని
చెప్పాడు. సూర్యుడు కూడా తన కోరిక తీరబో
తున్నందుకు సంతోషించాడు. తపతీని
వసిష్ఠునితో సంవరణుడి వద్దకు పంపించాడు.
వసిష్ఠుడు ఇద్దరికీ వివాహం జరిపించాడు.
సంవరణుడికి, తపతీకి కురు మహారాజు
జన్మించాడు. మీరు కురు వంశజులు కాబట్టి,
మీరు తాపత్యులు అయ్యారు" అని వివరించాడు
అంగార పర్ణుడు.

అప్పుడు అర్జునుడు అంగార పర్ణుని చూచి
"గంధర్వా, మా పూర్వులకు గురువులు
పురోహితులు అయిన వసిష్ఠుని గురించి వినాలని
ఉంది." అని అడిగాడు.

అంగార పర్ణుడు అర్జునునితో ఇలా చెప్ప
సాగాడు.

పూర్వం కన్యాకుబ్జ నగరాన్ని విశ్వా
మిత్రుడు అనే మహారాజు పరిపాలిస్తుండేవాడు.
ఒక రోజు తన సేనలతో సహా అరణ్యానికి
వేటకు వెళ్లాడు. వేటాడి అలసిపోయి సమీపములో
ఉన్న వసిష్ఠ మహాముని ఆశ్రమానికి వెళ్లాడు.
వసిష్ఠుడు విశ్వామిత్ర మహారాజునకు అతిథి
సత్కారాలు గావించాడు.

వసిష్ఠుని వద్ద నందిని అని ఒక కామ
ధేనువు ఉంది. విశ్వామిత్రునికి అతని అపార
సేనా వాహినికి భోజన సత్కారాలు చెయ్యమని
నందినికి చెప్పాడు. నందిని వారందరికీ
ఇష్టమైన వంటకాలతో భోజనం పెట్టింది. ఇచి
చూచి విశ్వామిత్రుడు ఆశ్చర్యపోయాడు.

లక్ష పాడి ఆవులు ఇస్తాను ఆ కామధేను
వును ఇమ్మని వసిష్ఠుని అడిగాడు విశ్వా
మిత్రుడు. వసిష్ఠుడు దానికి నిరాకరించాడు.

బలవంతంగా ఆధేనువును తీసుకురమ్మసి
ఆజ్ఞాపించాడు పిశ్వామిత్రుడు. నందిని వసిష్ఠుని
వైపు చూసింది. వసిష్ఠుడు మౌనంగా చూస్తు
న్నాడు.

నందిని పిజ్జించింది. తన శరీరం
నుండి అనేక మంది సైన్యాలను పుట్టించింది.
వారందరూ పిశ్వామిత్రుని సైన్యాలను చించి
చెండాడారు.

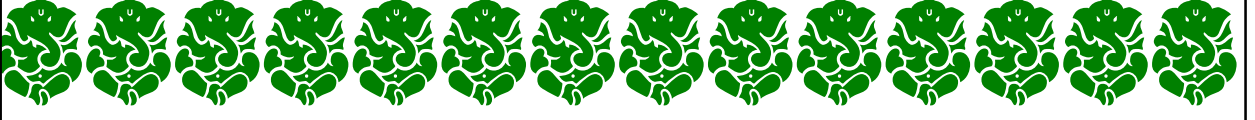

పిశ్వామిత్రునికి జ్ఞానోదయం అయింది.
క్షాత్రబలం కన్నా తపోబలం గొప్పది అని
తెలుసుకున్నాడు. రాజ్యాన్ని విడిచి పెట్టి
తపస్సుకు వెళ్లిపోయాడు. దివ్య శక్తులను
పొందాడు. కాని వసిష్ఠుని మీద మత్సరం మాన
లేదు.

వసిష్ఠుడు కల్మాష పాదుడు అనే మహా
రాజుకు యాజకుడు (యజ్ఞములు చేయించే
పురోహితుడు) గా ఉంటున్నాడు. కల్మాష పాదు
నకు యాజకుడు కావాలని పిశ్వామిత్రుడు కూడా

ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

ఒక రోజు కల్మాష పాదుడు వేటకు వెళ్లాడు. అలసిపోయి సమీప ములో ఉన్న వసిష్ఠుని ఆశ్రమానికి వెళుతున్నాడు. దారిలో వశిష్ఠుని నూర్గురు కుమారులలో పెద్ద వాడైన శక్తి ఎదురుగా వస్తున్నాడు. కల్మాష పాదుడు గర్వంతో శక్తిని తప్పుకొని తనకు దారి ఇవ్వమన్నాడు.

"రాజా, ఎంతటి గొప్ప వారైనా, బ్రాహ్మణులు ఎదురుగా వచ్చినపుడు తప్పుకొని దారి ఇస్తారు. ఇది ధర్మం" అని అన్నాడు. ఆ మాటలకు కోపించి, కల్మాష పాదుడు తన చేతికర్రతో శక్తిని కొట్టాడు.

శక్తికి కోపం వచ్చింది. "నన్ను రాక్షసుబుద్ధితో అవమానించావు. నువ్వు రాక్షసుడివైనర మాంసం తింటూ జీవించు" అని శాపం ఇచ్చాడు.

అప్పుడు కళ్లు తెరిచాడు కల్మాష పాదుడు.

అతనిని వసిష్ఠుని పెద్ద కుమారుడిగా గుర్తించాడు. శాప విమోచన కొరకు ప్రార్థించాడు.

ఇదంతా దూరం నుండి చూస్తున్న విశ్వమిత్రుడు, కల్మాష పాదుని మనస్సులోకి కింకరుడు అనే రాక్షసుని ప్రవేశ పెట్టాడు. అప్పటి నుండి కల్మాష పాదుడు రాచ కార్యాలు మాని వేసాడు.

ఒక రోజు ఒక బ్రాహ్మణుడు కల్మాష పాదుని వద్దకు వచ్చాడు. తనకు మాంసాహారం భోజనం కావాలని అడిగాడు. "సరే" అని పెళ్లాడు కాని మరీచి పోయాడు. రాత్రి పొద్దు పోయిన తరువాత ఆ విషయం గుర్తుకు వచ్చింది. వెంటనే వంట వాడిని పిలిచి "నేను ఒక బ్రాహ్మణుడికి మాంసాహారం భోజనం పెడతాను అని చెప్పాను. అతనికి భోజనం పెట్టు" అని చెప్పాడు.

దానికి వంట వాడు "మహారాజా, ఈ రాత్రుప్పుడు మాంసం ఎక్కడ దొరుకుతుంది?" అని అన్నాడు. అప్పటికే కింకరుడు కల్మాష

పాదుని మనసులో ఆపేశించి ఉండటం వల్ల "నే
ఇష్టం. నర మాంసమైనా వండించి పెట్టు" అని
అన్నాడు.

సరే అని వంట వాడు ఆ బ్రాహ్మణుడికి నర
మాంసం రుచిగా ఒండి పెట్టాడు. ఆ బ్రాహ్మణుడు
దానిని తిన్నాడు. కానీ తాను తిన్నది నర మాంసం
అని గ్రహించాడు. ఆ బ్రాహ్మణునకు కోపం వచ్చింది
"నర మాంసంతో నాకు భోజనం పెట్టావు కాబట్టి
నువ్వు నర మాంసం తినే రాక్షసుడివై పో" అని
శాపం పెట్టాడు. పెంటనే కల్మాష పాదుడు
రాక్షసుడిగా మారి పోయాడు.

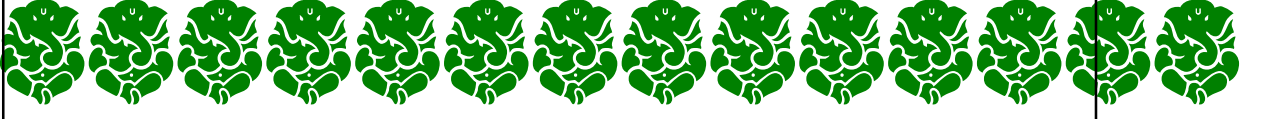

కల్మాష పాదుడు పెంటనే శక్తి వద్దకు వెళ్లి
"దీనికంతా నువ్వే కారణం. ముందు నీన్నే
తింటాను" అని శక్తిని చంపి తిన్నాడు. అంతటితో
ఆగ కుండా వసిష్ఠుని పుత్రులందరినీ చంపి
తిన్నాడు.

తన నూరుగురు పుత్రులూ రాక్షసునికి
ఆహారం కావడం చూచి వసిష్ఠుడు తట్టుకోలేక

పోయాడు. పుత్రశోకం తో కుమిలి పోయాడు. ఆత్మ
హత్య చేసుకోవాలని ఎంతో ప్రయత్నించాడు. కాని
సఫలం కాలేదు.

ఇదంతా శక్తి భార్య, వసిష్ఠుని కోడలు,
అదృశ్యంతి, చూస్తూ ఉంది. అప్పుడు ఆమె గర్భ
వతి. ఆమె కడుపులో ఉన్న బిడ్డ వేదాలు సుస్వ
రంతో వల్లె వేస్తున్నాడు. అది పిని వసిష్ఠుడు
ఆశ్చర్యపోయాడు. తన మనుమడిని చూడాలని
అనుకున్నాడు. ఆత్మ హత్యా యత్నం పిరమించాడు.

ఒక రోజు రాక్షస రూపంలో ఉన్న కల్మాష
పాదుడు అదృశ్యంతి మీద పడి చంప పోయాడు.
వసిష్ఠుడు మంత్ర జలం చల్లాడు. కల్మాష
పాదుడు శాప విముక్తుడు అయ్యాడు.

కల్మాష పాదుడు వసిష్ఠుని కునమస్కరించి
"మహా మనీ నీ దయవల్ల నాకు శాప విమోచనం
అయింది" అన్నాడు.

"బ్రాహ్మణులను అవమానిస్తే వచ్చే అనర్థాలు

చూసావు కదా. ఇంకనైనా బ్రాహ్మణులను
పూజించు" అని హితభోధ చేసాడు. వసిష్ఠుని
ఆశీర్వాదము తీసుకొని కల్మాష పాదుడు
అయోధ్యా నగరానికి వెళ్లి రాజ్యం చేస్తున్నాడు.

కాని రాక్షస రూపంలో ఉన్నపుడు కల్మాష
పాదుడు, ఒక నాడు, ఒక బ్రాహ్మణ దంపతులు
కామక్రీడలలో ఉండగా, ఆ బ్రాహ్మణుడిని చంపి
తీన్నాడు. దానికి కోపించి ఆ బ్రాహ్మణ వనిత "స్త్రీ
తో సంభోగం చేసినపుడు నువ్వు కూడా నా భర్త
మాదిరి చస్తావు" అని శపించింది. అందువలన
కల్మాష పాదుడు భార్యతో కలిసి సంతానం
పొందలేక పోయాడు.

సంతాన కావాలనే కోరిక అధికం కావడం
తో, వశిష్ఠుని తనకు సంతానం ప్రసాదించమని
కోరాడు. వసిష్ఠుడు అలాగే అన్నాడు. కల్మాష
పాదుడు ఋతు స్నానం చేసిన తన భార్య
మదయంతిని వశిష్ఠుని వద్దకు పంపాడు. అతని
అనుగ్రహంతో మదయంతి గర్భం దాల్చింది.
పన్నెండేళ్లు గడిచాయి. కాని ఎంతకూ ప్రసవం

కాలేదు. అందుకని ఒక పదునైన రాతి ముక్కతో
తన గర్భం చీల్చుకుంది. ఆమెకు అశ్మకుడు అనే
రాజర్షి జన్మించాడు

(దీని వలన ఆ రోజుల్లోనే సిజేరియన్ ఆపరేషన్లు
జరిగాయి అని అనుకోవచ్చునా. ఏమో!).

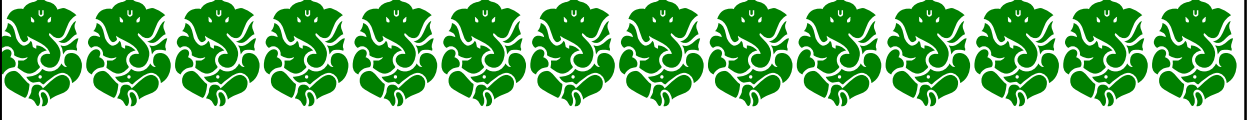

అదే సమయానికి వశిష్ఠుని పెద్ద కుమారుడైన
శక్తి భార్య అదృశ్యంతికి కూడా ఒక పుత్రుడు
కలిగాడు. అతనే పరాశరుడు. పరాశరుడు పెరిగి
పెద్దవాడు అయ్యాడు. తన తండ్రి శక్తిని ఒక రాక్ష
సుడు చంపాడని తన తల్లి వలన తెలుసు
కున్నాడు. తన తపో మహిమతో లోకాలన్నీ భస్మం
చేస్తానని శపథం చేసాడు. అది విని వశిష్ఠుడు
అతనిని వారించాడు.

"పరాశరా, అది ధర్మము కాదు. పూర్వం
కృత వీర్యుడు అనే మహారాజు భృగువంశ
బ్రాహ్మణులను యాజ్ఞికులుగా చేసుకొని ఎన్నో
యజ్ఞాలను యాగాలను చేసారు. కృత వీర్యుడు
వారికి మిక్కుటమైన ధన్నాన్ని ఇచ్చాడు. దానిని

వారు దాచుకున్నారు. తరువాత కాలంలో కొంత
మంది క్షత్రీయులు "భృగు వంశ బ్రాహ్మణులు కృత
వీర్యుని ధనాన్ని అపహరించి దాచుకున్నారు"
అని అపప్రధ పుట్టించారు.

అది విని కొంత మంది బ్రాహ్మణులు తమ
వద్ద ఉన్న ధనాన్ని ఆ క్షత్రీయులకు ఇచ్చారు. మరి
కొంత మంది బ్రాహ్మణులు ఆ ధనాన్ని భూమిలో
పాతిపెట్టారు. క్షత్రీయులు ఇది చూచి, ఆ బ్రాహ్మణు
లను చంపి ఆ ధనం తీసుకుని వెళ్లారు. భృగు
వంశ బ్రాహ్మణులనందరినీ, గర్భం లో ఉన్న
బిడ్డలతో సహా చంపారు. ఆడు వారందరూ వీరికి
భయపడి హేమాలయాలకు వెళ్లి పోయారు.

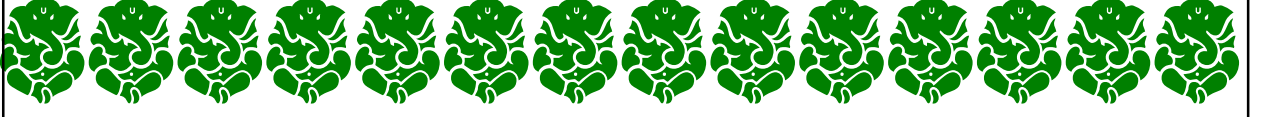

అందులో ఒక బ్రాహ్మణుని భార్య తన తొడలో
గర్భం ధరించింది. ఆమె తొడలోనుండి బిల్వం
అనే అత్యంత తేజోవంతుడైన కుమారుడు జన్మిం
చాడు. అతని తేజస్సుకు, కృతవీర్యుని వంశము
లోని క్షత్రీయులందరు దృష్టి కోల్పోయి గుడ్డి వాళ్ల
య్యారు.

తరువాత బిల్వం తన తండ్రి, మిగిలిన

బంధువులు ఒక్క సారి చనిపోయారని తెలుసు
కొని, లోకాలన్నింటినీ నాశనం చెయ్యాలని
సంకల్పించి, ఘోర తపస్సు చెయ్య సంకల్పించాడు.
అతని పితృ దేవతలు భౌర్వుని చూచి

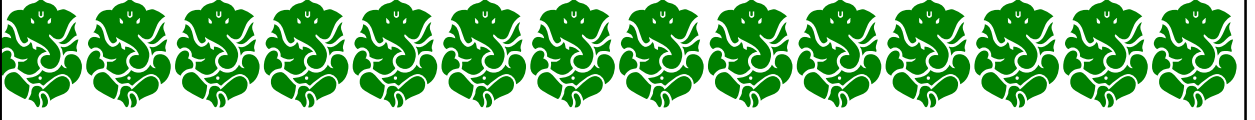

"మేము అసమర్థులమై క్షత్రియులచేత చంప
బడలేదు. మేము ధనమునకు ఆశ పడి ధనమును
దాచలేదు. మేము ఎంతో తపస్సు చేసాము. మా
తపో మహిమ వలన మాకు మరణం రావడం
లేదు. ఆత్మ హత్య చేసుకుందామంటే అది
పాపము అని తెలుసు. ఈ మనుష్య లోకంలో
ఎక్కువ కాలము ఉండలేము. అందువలన మేము
కావాలనే క్షత్రియులతో వైరం తెచ్చుకొని వారి
చేతిలో చంపబడ్డాము. కాబట్టి ఆ కారణం చేత
నువ్వు లోకాలను నాశనం చెయ్యడం ధర్మం
కాదు" అని పలికారు.

వారి మాటలు వినీ, భౌర్వుడు తన
సంకల్పం పిరమించుకున్నాడు. కాబట్టి పరాశరా!
కోపంతో నువ్వు చెయ్యబోయే తపస్సు మంచిది
కాదు. కనుక శాంతం వహించు" అని చెప్పాడు

వశిష్టుడు. తాత గారి మాటను మన్నించి, ఆ సంకల్పం పిర మించుకున్నాడు పరాశరుడు.

కాని తన తండ్రి శక్తిని, పిన తండ్రులను చంపిన రాక్షసుడి మీద కోపం పోలేదు. రాక్షస పినాశనానికి సత్రయాగం చేయడానికి సంకల్పించాడు. దానికి వసిష్టుడు కూడా అడ్డు చెప్పలేదు. ఆ సత్రయాగంలో దుర్మార్గులైన రాక్షసులందరూ పడి మల మలా మాడిపోతున్నారు.

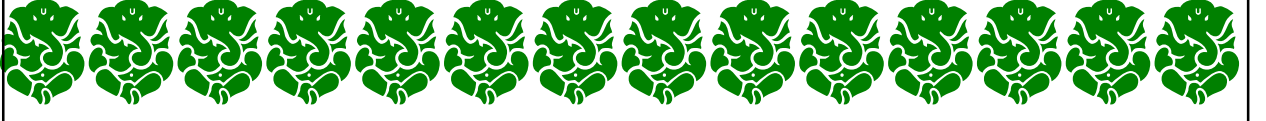

అలా రాక్షస జాతి అంతరిస్తుంటే చూచి, పులస్త్యుడు, పులహాడు, క్రతువు వసిష్ఠుని దగ్గరకు వచ్చారు. శక్తి చేసే రాక్షస పినాశనాన్ని ఆపమని కోరారు. వారి కోరిక మేరకు శక్తి తన సత్రయాగాన్ని, రాక్ష పినాశనాన్ని ఆపుచేసాడు." అని అంగార పర్ణుడు అనే గంధర్వుడు అర్జునుడితో చెప్పాడు.

తరువాత అర్జునుడు ఆ గంధర్వుని చూచి, "మిత్రమా, ఇక్కడ మాకు ఎవ్వరూ తెలియదు. నువ్వే మాకు దారి చూపించాలి. మంచి

పురోహితుడు ఎవరో చెప్పాతి" అని అడిగాడు.

"అర్జునా, ఇక్కడికి సమీపంలో ఉత్కంచం అనే పుణ్య తీర్థం ఉంది. అక్కడ ధౌమ్యుడు అనే బ్రాహ్మణుడు తపస్సు చేసుకుంటున్నాడు. మీరు అతనిని పురోహితునిగా చేసుకోండి" అని చెప్పాడు.

తరువాత పాండవులు అక్కడి నుండి బయలుదేరి ధౌమ్యుని వద్దకు వెళ్లారు. అతనిని తమ పురోహితునిగా ఉండమని కోరారు. ధౌమ్యుడు దానిని సమ్మతించాడు. పాండవులు, ద్రౌపది ధౌమ్యుని ఆశీర్వాదం తీసుకొని, పాంచాల దేశానికి ప్రయాణం అయ్యారు. దారిలో వారు కొంత మంది బ్రాహ్మణులను కలిసారు. వారి వలన ద్రౌపది స్వయంవర విశేషాలు తెలుసుకున్నారు. తాము కూడా ద్రుపద నగరానికి ప్రయాణం అయ్యారు. ఆ బ్రాహ్మణులతో కలిసి ప్రయాణించి ద్రుపద నగరం చేరుకున్నారు. ఒక కుమ్మరి వాని ఇంటిలో పిడిది చేసారు.

ద్రుపద న గరంలో పాంచల రాజు ద్రుప
దుడు, తన కుమార్తె కృష్ణను అర్జునునికి ఇచ్చి
పివాహం చెయ్యాలని సంకల్పించాడు. కాని
పాండవులు లక్క ఇంటిలో మృతి చెందారు అని
తెలిసికోకించాడు. కాని పాండవులు ఎక్కడో
బతికి ఉన్నారు అని పురోహితులు చెప్పడం వల్ల,
అర్జునుని స్వయంవరానికి రప్పించడానికి, ఒక
మత్స్య యంత్రాన్ని ఏర్పాటు చేసాడు.

ఒక బలమైన ధనుస్సును తయారు చేయి
చాడు. ఆ ధనుస్సును ఎక్కుపెట్టి ఆకాశంలో తీరు
గుతున్న మత్స్య యంత్రాన్ని కొట్టిన వాడికి తన
కుమార్తెను ఇచ్చి పివాహం చేస్తానని ప్రకటిం
చాడు. ఒక్క అర్జునుడు తప్ప వేరే వాళ్లు ఆ
మత్స్యయంత్రాన్ని కొట్టలేరని ఆయన నమ్మకం.

ఎందరో రాజులు ఆ స్వయంవరానికి
వచ్చారు. వారితో ఒకరిని వరించడానికి తెల్లటి
పుష్ప మాల ధరించి కృష్ణ సిద్ధంగా ఉంది.
ధృష్టద్యుమ్నుడు, స్వయంవరానికి వచ్చిన
రాజులందరికీ, మత్స్య యంత్రాన్ని గురించి

పివరించాడు. ద్రౌపదికి, స్వయంవరానికి వచ్చిన
రాజుల గూర్చి చెప్పాడు.

దుర్యోధనుడు, దుశ్శాసనుడు మొదలైన
నూర్గురు కౌరవులు, వారి పక్కనే ఉన్న కర్ణ,
అశ్వత్థామ, సోమదత్త, భూరిశ్రవ, శ్రుతసేనుడు

మొదలైన వారు, శల్యుడు, పిరాటుడు,

జరాసంధుడు, గాంధార రాజులు, సారణుడు,

సాత్యకి, సాంబుడు, సంకర్షణుడు, ప్రద్యుమ్నుడు,

కృతవర్మ, అసిరుద్దుడు, యయుధానుడు,

మొదలైన వారు, సుమిత్రుడు, సుకుమారుడు,

సుశర్మ, సుదక్షిణుడు, సుషేణుడు, సేనా

బిందుడు, చంద్రసేనుడు, సముద్రసేనుడు,

ఔశీనరుడు, చేకితానుడు, శిశుపాలుడు,

జనమేజయుడు, జయధ్రుడు, బృహద్రుడు,

సత్వవ్రతుడు, చిత్రాంగదుడు, శుభాంగదుడు,

భగీరథుడు, భగదత్తుడు, పౌండ్రక వాసు

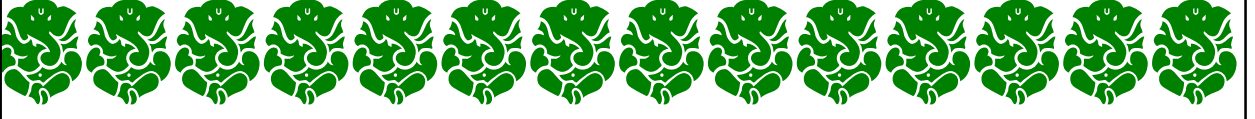
దేవుడు, వత్స రాజు మొదలైన రాజులు,

ఇంకా యదు, వృష్ణి, భోజ, అంధక వంశ

రాజులను, ఇంకా సంభావనల కోసం వచ్చిన

బ్రాహ్మణ సమూహాలను చూపించాడు...

(ఈ రాజుల పేర్లు, వీరి దేశాలు ముందు
ముందు భారతం లో అక్కడక్కడ కనిపిస్తాయి.
అందుకని ఈ స్వయంవర సందర్భంలో ఈ రాజుల
పేర్లను, వంశాల పేర్లను, మనకు పరిచయం
చేసాడు వ్యాసుడు).

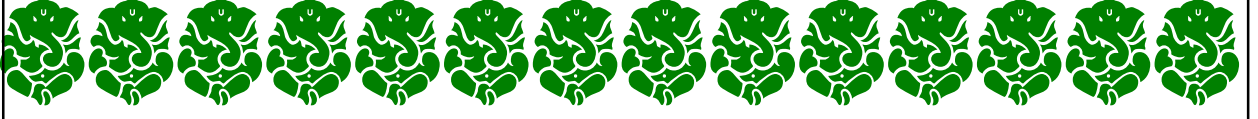

శ్రీ కృష్ణుడు, తన అన్న బలరామ సహితుడై
స్వయంవరానికి వచ్చాడు. వచ్చిన వారినందరినీ
తేర పార చూచాడు. బ్రాహ్మణ సమూహంలో,
నివురు కప్పిన నిప్పుకణి కల్లా ఉన్న పాండవులను
గుర్తించాడు.

(మహాభారతంలో శ్రీ కృష్ణుని ప్రస్తావన మొట్ట
మొదటి సారిగా ద్రౌపదీస్వయంవర ఘట్టం లో
జరిగింది. గీతా భోధకుడు, రాజకీయ చతురుడు
అయిన శ్రీ కృష్ణుని, శుభప్రదమైన స్వయంవర
ఘట్టంలో, పరిచయం చెయ్యడం ఎంతో ఔచిత్యంగా
ఉంది. అక్కడే మారువేషాలలో ఉన్న పాండవులను
గుర్తుపట్టడం కూడా జరిగింది. శ్రీ కృష్ణ పాండవ
సమాగమానికి అంకురార్పణ ఇక్కడే జరిగింది).

కను సైగతో, యదు రాజులందరిని స్వయం
వరంతో పాల్గొనవద్దని ఆదేశించాడు శ్రీ కృష్ణుడు.
స్వయంవరం మొదలైంది. ఒక్కొక్కరే వచ్చి తమ
అదృష్టాన్ని పరీక్షించుకుంటున్నారు. కానీ ఎవ్వ
రూ ఆ బలమైన ధనుస్సును ఎక్కుపెట్టలేక పోయారు.
కర్ణుడు, శల్యుడు లాంటి వీరులు ధనుస్సు
ను ఎక్కుపెట్టినా మత్స్య యంత్రాన్ని భేదించలేక
పోయారు. వెనుదిరిగారు.

అది చూచి, అర్జునుడు అన్నగారి వైపు
చూచాడు. ధర్మ రాజు, పెళ్లమని సైగ చేసాడు.
అర్జునుడు సభాస్థలి వైపు వెళ్లాడు. అది చూచి
అక్కడ చేరిన బ్రాహ్మణులు ఆశ్చర్యపోయారు.

"మహా మహా వీరులే ఎక్కుపెట్టలేక పోయారు,
వీడెందుకు వెళుతున్నాడో. వచ్చిన వాడు సంభా
వన పుచ్చుకొని పోక, ఇతనికిందుకండీ ఈ చేత
గాని పనులు, బ్రాహ్మణులను నవ్వుల పాలు చెయ్య
డానికి కాకపోతే" అని తమలో తాము అనుకు
న్నారు.

కొందరు బ్రాహ్మణులను మాత్రం "బ్రాహ్మణుల
పరువు నెలబెట్టాలి. నీకు శుభం జరుగు
తుంది" అని ఆశీర్వదించారు.

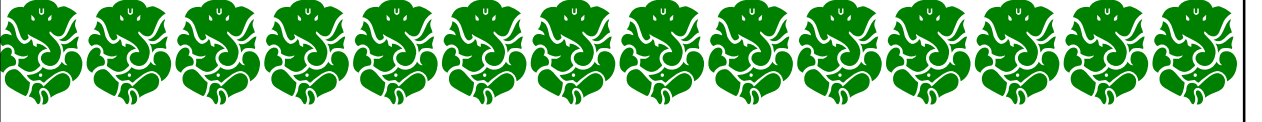

అర్జునుడు ధనుస్సు దగ్గరకు వెళ్లాడు.
ధనుస్సుకు మూడు సార్లు ప్రదక్షిణం చేసి నమ
స్కారం చేసాడు. అలవాటైన వారు ఎత్తినట్టు
ధనుస్సును ఎత్తి సంధించాడు. ఐదు బాణాలతో
మత్స్య యంత్రాన్ని పడగొట్టాడు. వచ్చిన రాజు
లందరూ ఆశ్చర్యపోయారు. వారికి నోట మాట
రాలేదు. బ్రాహ్మణులందరూ తమ ఉత్తరీయాలను,
చెంబులను గాలిలో ఊపుతూ సంతోషంతో
కేరింతలు కొడుతున్నారు.

వెంటనే ధర్మ రాజు, భీముని అర్జునునికి
సవళుంగా ఉంచి, నకుల సహదేవులతో తన
పిడిదికి వెళ్లి పోయాడు. ద్రుపద రాజ పుత్ర,
ద్రౌపది, మంద గమనంతో వచ్చి, అర్జునుని
మెడలో వర మాల వేసి, అర్జునుని తన భర్తగా
స్వీకరించింది.

ఇది చూచి స్వయంవరానికి వచ్చిన రాజు
లందరికి కోపం భగ్గుమంది. వీరందరికి దుర్యో
ధనుడు నాయకత్వం వహించాడు. ద్రుపదుని
చూచి "స్వయంవరంలో తన పిద్యా పటి మతో,
మత్స్యయంత్రాన్ని భేదించి, ద్రౌపదిని గెల్చు
కున్నాడు. ఇందులో ఈ బ్రాహ్మణుడి తప్పు లేదు.
కాని ఇంత మంది రాజులను, స్వయంవరానికి
ఎందుకు పిలవాలి? ఎందుకు మర్యాదలు
చెయ్యాలి? ఎందుకు అవమానించాలి?
దీనికంతటికీ కారకుడు ఈ ద్రుపదుడు. ఇతని
బలాన్ని అణచాలి" అని అన్నాడు దుర్యోధనుడు.

ద్రుపదుడు అర్జునుని పక్కన నీలబద్ధాడు.
కాని అక్కడ చేరిన బ్రాహ్మణులు "రండి రా
రండి మనం తేల్చుకుందాము" అంటూ తమ
ఉత్తరీయాలను ఎగుర వేస్తూ ఆ రాజుల మీదికి
ఎగబడ్డారు.

అర్జునుడు వారిని చూచి నవ్వాడు. వారిం
చాడు. భీముడికి సైగ చేసాడు. భీమార్జునులు
పిఙ్గంభించారు. శత్రు రాజులను చీల్చి చెండా

డారు. భీముడు అక్కడే ఉన్న వృక్షాలను, స్తంభాలను పెకలించి వారి మీద వేసాడు.

ఇదంతా చూచి శ్రీకృష్ణుడు ఆశ్చర్యపోయాడు. తన అన్నబలరాముని చూచి "అన్నయ్యా, చూచావా పాండవులు ఎలా విజృంభిస్తున్నారో. పిల్లు చేపట్టి యుద్ధం చేస్తున్నవాడు అర్జునుడు. ఆపక్కనే ఒక చెట్టును పెకలిస్తున్నవాడు భీముడు. ఇందాక సభ నుండి వెళ్లి పోయిన వాడు ధర్మరాజు, నకుల సహదేవులు" అని పరిచయం చేసాడు.

బలరాముడు ఆశ్చర్యపోయాడు. ఎప్పుడో లక్క ఇంటిలో చనిపోయారు అనుకున్న పాండవులు ఇక్కడ ఈ పీఠంగా ప్రత్యక్షం కావడం ఎంతో ఆనందం కలిగించింది బలరామునికి.

కర్ణుడు అర్జునునితో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. ఈ బ్రాహ్మణుడికి ఇంత పిలుపిద్యానైపుణ్యం ఎలా వచ్చిందో తెలియక సతమతమౌతున్నాడు కర్ణుడు.

"ఓ బ్రాహ్మణుడా, నాతో ఎదిరించి నీలవ
డానికి ఒక్క పరశురామునికి, దేవేంద్రునికి,
అర్జునుడికి తప్ప వేరే వారికి సాధ్యం కదు.
నువ్వు ఎవరు?" అని అడిగాడు.

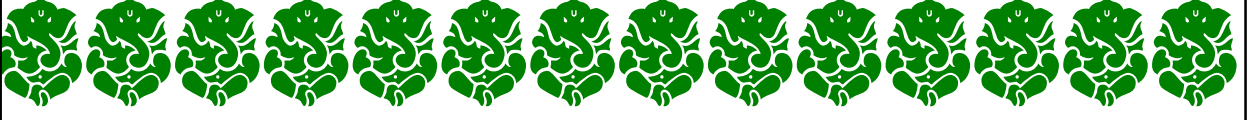

అర్జునుడు నవ్వుతూ "నేను వీరితో ఎవ్వ
రినీ కాను కాని ముందు యుద్ధం చెయ్యి" అన్నాడు.
భీముడు శల్యునితో మల్లయుద్ధం చేసి ఓడిం
చాడు. ఈ బ్రాహ్మణులతో యుద్ధం ఏమీటని రాజులం
దరూ వెనక్కు తిరిగి వెళ్లిపోయారు.

కాని దుర్యోధనుడు మాత్రం "ఈ బ్రాహ్మణులు
ఎవరు? ఎక్కడ ఉంటారు? ఎక్కడనుండి వచ్చా
రు?" అని పిచారించడం మొదలు పెట్టాడు. ఇది
చూచాడు శ్రీ కృష్ణుడు. "సుయోధనా, ఇతరులు
చెయ్యలేని కార్యాన్ని ఆ బ్రాహ్మణుడు చేసాడు.
ద్రౌపదిని భార్యగా పొందాడు. అంతే కదా. ఇంక
అతని గురించి మనకు ఎందుకు. పెళ్లాం
పదండి" అంటూ వారించాడు. దుర్యోధనుడు
మిగిలిన రాజులు సరే అని వెళ్లిపోయారు.

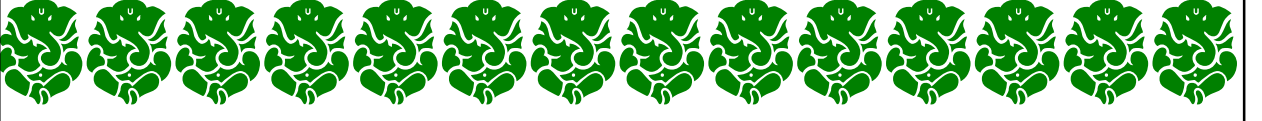
భీ మార్జనులు ద్రౌపదిని తమతో తమ
పిడిదికి తీసుకొని వెళ్లారు. అప్పటికే కుంతీ
దేవి చాలా ఆందోళనగా ఉంది. స్వయంవ రోత్స
వాన్ని చూడటానికి వెళ్లిన వాళ్లు ఇంకా ఎందుకు
రాలేదు. ఒకవేళ కౌరవులు వారినీ గుర్తించి
చంపేశారా లేక వేరే కారణం ఏదైనా వుందా అని
ఆలోచిస్తూ ఉంటే ధర్మ రాజు నకుల సహదేవులు
ముందు వచ్చారు. తరువాత కొంచెం సేపటికి
భీ మార్జనులు వచ్చారు.

రాగానే అర్జునుడు "అమ్మా, మేము ఒక బీక్ష
తీసుకొని వచ్చాము" అని అన్నారు. దానికి
కుంతీ దేవి సంతోషించి "మీరు ఐదుగురూ ఉప
యోగించండి" అని బదులు చెప్పింది. కాని
కొడుకు తెచ్చిన బీక్ష ఒక కన్య అని తెలిసి
అధర్మం పనికి నందుకుభయపడింది. "అయ్యో
ఏమీ తెచ్చారో తెలియక అలా పలికాను. ఇది
అధర్మం. ధర్మజా, ఇది లోక పిరుద్ధము. ఇప్పుడు
ఏమీ చేద్దాము" అని అడిగింది.

అప్పుడు ధర్మ రాజు అర్జునుని చూచి

"అర్జునా ఈమెను నువ్వు తీసుకొని వచ్చావు కాబట్టి అగ్నిసాక్షిగా నువ్వే పివాహమాడుము" అన్నాడు. దానికి అర్జునుడు "పెద్దవారు మీరు ఉండగా నేను పివాహం చేసుకోడం ఉచితం కాదు. ఈమెను మీరే పివాహం చేసుకోండి" అని చెప్పాడు.

(ఇక్కడ నన్నయ ఒక పద్యం పాదం రాసాడు "ఆ లలితాంగి యందు వృదయంబులు దృష్టులు నిల్చి పాండు భూపాల తనూజ పంచకము పంచ శరావతి బొందె నొక్కతన్" అంటే మనసులో పాండవులు ఐదుగురు ద్రౌపది మీద మనసు పడ్డారు. మోహము చెంది ఉన్నారు" అని అర్థం. కాని పైకి మాత్రం నువ్వు పెళ్లి చేసుకో అంటే నువ్వుపెళ్లి చేసుకో అని అనుకుంటున్నారు. ఎంత గొప్ప వారైనా స్త్రీ విషయం వచ్చేటప్పటికి, ఒకే విధంగా ఆలోచిస్తారు కదా)

ఇది ధర్మ రాజు గ్రహించాడు. మనలో మనకు తగవులు ఎందుకని, మనం ఐదుగురము ద్రౌపదిని పివాహం చేసుకుందామని అన్నాడు.

ఇంతలో శ్రీ కృష్ణుడు బలరామ సహితుడై
అక్కడకు వచ్చాడు. అప్పటి దాకా పాండవులు
శ్రీ కృష్ణుని చూడలేదు. అందుకని శ్రీ కృష్ణుడు
తనని తాను పరిచయం చేసుకున్నాడు.
ధర్మజునికి కుంతీ దేవికి నమస్కరించాడు.

ధర్మరాజు కృష్ణుని చూచి "బ్రాహ్మణ
వేషములలో ఉన్న మమ్మ మీరు ఎలా గుర్తు
పట్టగలిగారు?" అని అడిగాడు.

"ధర్మజా, సూర్యుని మేఘములు కప్పిన,
సూర్యుని తేజస్సును దాచగలవా. అలాగే మీరు
బ్రాహ్మణ వేషములలో ఉన్నా మీ తేజస్సును
దాచలేరు కదా. అందువలన గుర్తు పట్టాను.
అదీయును కాక, అంతటి మత్స్యయంత్రాన్ని
కొట్టడం, రాజుల నందరినీ ఎదిరించడం మీకు
కాక మరొకరికి సాధ్యమా. మీరు లక్క ఇంటి
నుండి తప్పించుకున్నారు. మీకు అంతా శుభమే
జరుగుతుంది " అని చెప్పి కృష్ణుడు, బల
రాముడు వెళ్లి పోయారు.

(మహాభారతంలో ఇది శ్రీ కృష్ణ పాండవుల ప్రథమ సమాగమము. ఈ సమాగమము, శ్రీ కృష్ణుడు అర్జునునికి గీతాబోధ చేసేవరకు ఎదిగింది.

ప్రథమ సమాగమానికి వేదిక ఒక కుమ్మరి వాసి ఇల్లు. సమయం, పాండవుల పివాహ సమయం.

గీతాబోధకు వేదిక యుద్ధ రంగము. సమయము ఇంకొంచెం సేపట్లో యుద్ధం మొదలు కాబోతోంది.

ఇక్కడ సంసారము అనే విచిత్రమైన యుద్ధ రంగములో ప్రవేశించబోయే సమయం. అక్కడ అన్నదమ్మల మధ్య, బంధు మిత్రుల మధ్య యుద్ధములో ప్రవేశించబోయే సమయం.

కుమ్మరి వాసి ఇల్లు కూడా కాకతాళీయంగా ఒక మహత్తరమైన సత్యం చెపుతుంది. కుమ్మరి మట్టితో ఎన్నో రక రకాలైన పాత్రలు తయారు చేస్తాడు. కానీ మూలం మట్టి. పాంచభౌతికమైన ఈ శరీరాలు కూడా వివిధ ఆకృతులు ధరించి ఈ

లోకంలో సంచరించినా, అన్నింటికీ మూలం
పంచ భూతాలు, ఈ ప్రకృతి. ప్రతి జీవిలో ఒక
జీవాత్మ ఉన్నా, అన్ని జీవులకు మూలం ఆ
పరమాత్మ. ఈ సత్యాన్నే గీత లో చెప్పాడు శ్రీ
కృష్ణుడు.

ఈ నర నారాయణుల ప్రధమ సమాగమము
లోకోత్తరమైనది. వారికి మన ప్రణామాలు).

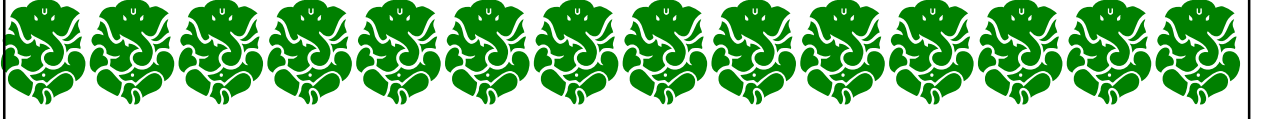

ఇది ఇలా ఉండగా అక్కడ ద్రుపదుడు
"ఎవరో బ్రాహ్మణుడు మత్స్య యంత్రాన్ని కొట్టాడు.
ద్రౌపదీని తీసుకొని వెళ్లాడు. వారు ఎవరో
తెలియదు. వారి చరిత్ర ఏమిటో తెలుసుకొని రా"
అని తన కుమారుడు ధృష్టద్యుమ్నుని
పంపించాడు.

ధృష్టద్యుమ్నుడు భీమార్జునుల పెంట పెళ్లి
జరిగిందంతా చూచాడు. తండ్రి వద్దకు వచ్చి
"తండ్రి, ఆ ఇరువురు చెల్లి ద్రౌపదీని తీసుకొని
పెళ్లి ఒక పెద్ద ఆమెకు చూపించారు. అందరూ
ఆమెకు నమస్కరించారు. అందులో పెద్ద వాడు

చెప్పిన ప్రకారం, మిగిలిన నల్లరు బయటకు వెళ్లి
బీజ తీసుకొని వచ్చారు. అందులో కొంతభాగం
బలి దానాలకు, అతిథులకు తీసి పెట్టారు.

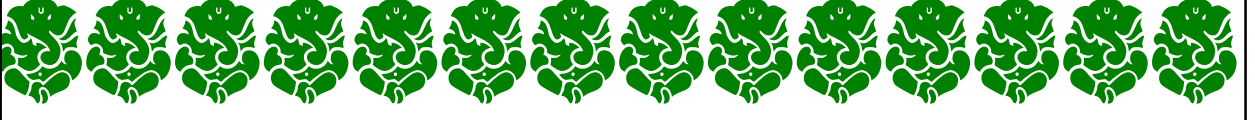

మిగిలిన దానిలో, సగ భాగం బలి ఘృడైన రెండ
వానికి పెట్టారు. మిగిలిన సగ భాగం, మిగిలిన
వారు తీన్నారు. చెల్లి ద్రౌపది వారికి పిసుక్కో
కుండా సేవలుచేసింది. వారందరికి ధర్మంతో
పడకలు తయారుచేసింది. వారందరూ పడు
కొని, ఏనుగులు, గుర్రాలు, యుద్ధాలు వాటి
గురించి మాట్లాడుకుంటున్నారు. వీరిని చూస్తే
బ్రాహ్మణులవలె లేరు. శ్రేష్టమైన రాజవంశ
ములోపుట్టిన వారి మాదిరి ఉన్నారు" అని
చెప్పాడు ధృష్టద్యుమ్నుడు.

అయినా ద్రుపదునికి నమ్మకం కుదర లేదు.
తన పురోహితుని పంపి, వారి పుట్టు పూర్వోత్త
రాలు తెలుసుకొని రమ్మన్నాడు. పురోహితుడు
వెంటనే ధర్మ రాజు వద్దకు వెళ్లాడు. ఆ బ్రాహ్మణు
నికి పాండవులు అర్ఘ్యపాద్యాదులు ఇచ్చి సత్క
రించారు.

అప్పుడు ఆ పురోహితుడు "బ్రాహ్మణోత్తమా,
ద్రుపదుడు ఆడ పిల్ల తండ్రి కదా. అందువలన,
మీ కులం, గోత్రం, పేర్లు మిగిలిన వివరాలు
తెలుసుకొని రమ్మని ద్రుపదుడు నన్ను పంపిం
చాడు. దయచేసి ఆ వివరాలు చెప్పండి" అన్నాడు.

దానికి ధర్మ రాజు నవ్వుతూ "పిప్రోత్తమా,
మీ మహారాజు మత్స్య యంత్రాన్ని కొట్టిన వారికి
తన కుమార్తెను ఇస్తాను అన్నాడు. అలాగే మా
వాడు మత్స్య యంత్రాన్ని పడగొట్టాడు. మీ
మహారాజు కుమార్తెను తీసుకొని వచ్చాడు.
ఇప్పుడు మా కుల గోత్రాలు తెలుసుకోవడం
ఎందుకు? తెలుసుకొని ఏమి చేస్తాడు? అయినా
అంత బలమైన పిల్లను ఎక్కుపెట్టడం ఎవరికి
సాధ్యం అవుతుంది? మత్స్య యంత్రం వీరులు
కాక మరొకరు కొట్టగలరా? మీ మహారాజు
కోరిక తీరినది కదా. ఇంకా విచారించడం
ఎందుకు?" అని నర్మ గర్భంగా అన్నాడు ధర్మ
రాజు. చేసేది లేక, ఆ పురోహితుడు అదే
పిషయాన్ని ద్రుపదునికి చెప్పాడు.

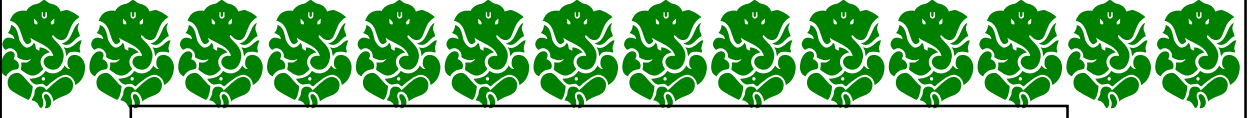
ద్రుపదునికి సందేహం కొంత వరకు
తీరింది కానీ, ఇంకా కొరత గానే ఉంది. అందు
కని వారిని తీసుకు రమ్మని, నాలుగు జాతుల
వారికి అనువైన రథాలను ఇచ్చి ధృష్టద్యుమ్నని
పాండవుల వద్దకు పంపాడు. పాండవులు అదీ
చూచి, క్షత్రీయులకు ఉచితమైన బంగారు రథాల
ను ఎక్కి ద్రుపదుని వద్దకు వచ్చారు.

పాండవులకు ఎదురు పెళ్లి వారికి అతిథి
సత్కారాలు గాపించాడు. ఎన్నో వస్తువులను
కానుకగా పంపాడు ద్రుపదుడు. కానీ పాండ
వులు క్షత్రీయులకు ఉచితమైన కత్తులు, పిల్లులు,
బాణములు మాత్రం తీసుకున్నారు. ఇదీ చూచి
ద్రుపదుడు ఎంతో సంతోషించాడు. వారు క్షత్రీయు
లు అని నిర్ధారణ చేసుకున్నాడు. కానీ వారి
నోటితో చెపితేనే బాగుంటుందని అనుకున్నాడు.

ధర్మరాజు పక్కనే కూర్చుని "అయ్యా,
మీరు క్షత్రీయులా, బ్రాహ్మణులా, లేక దేవతలా,
గంధర్వులా మాకు సందేహముగా నున్నది.
మీ నిజ స్థితి తెలుసుకోకుండా నా కుమార్తెను

ఇచ్చి పివాహం చెయ్యలేను కదా. అందువలన
తెలుసుకోగోరుతున్నాను" అని సిర్మోహ మాటం
గా చెప్పాడు. ఇంక దాచి ప్రయోజనం లేదను
కున్నాడు ధర్మ రాజు.

"ద్రుపద మహారాజా, మేము క్షత్రియులము.
పాండు రాజు పుత్రులము. నా పేరు ధర్మజుడు.
వీరు భీమార్జున నకుల సహదేవులు. మత్స్య
యంత్రాన్ని చేధించినది నా తమ్ముడు అర్జునుడు.
ఈమె మా తల్లి కుంతీ దేవి." అని చెప్పాడు.

ఆ మాటలు విని ద్రుపదుడు అత్యధిక
సంతోషాన్ని పొందాడు. తన చిరకాల కోరిక
నెరవేరిందని పొంగి పోయాడు. ద్రుపదుడు
ధర్మజుని పక్కన కూర్చుని "పిచిత్ర వీర్యుని
మనుమడు, పాండు రాజు పుత్రుడు, అర్జునుడు
నాకు అల్లుడు కావడం ఎంతో సంతోషంగా
ఉంది. స్వయం వరంతో అతనిని వరించిన
కన్యను, అర్జునుడికి ఇచ్చి పివాహం చేస్తాను"
అని అన్నాడు ద్రుపదుడు.

దానికి ధర్మజుడు "అది ఎలా కుదురు

తుంది. అర్జునుని కన్నా, ఇద్దరం పెద్ద వాళ్ళ ము
ఉన్నాము. మా పివాహం జరగంది అర్జునునికి
పివాహం ఎలా చేస్తాము" అని అన్నాడు.

అప్పుడు ద్రుపదు "అలా ఐతే పెద్ద వాడి పి
నువ్వు నా కు మరైనా పివాహం చేసుకో. ధర్మ
బద్ధంగా ఉంటుంది" అని అన్నాడు.

"అలా కాదు. అర్జునుడు తెచ్చిన బీక్ష ఐదు
గురు పొందాలని మా తల్లి కోరిక. అందువలన ఈ
కన్యను మేము ఐదుగురము పివాహం చేసుకుం
దాము" అన్నాడు ధర్మ రాజు.

ద్రుపదుడు ఆశ్చర్య పోయాడు. "అదే మీటి.
ఒక పురుషుడు చాల మంది కన్యలను పివాహ
మాడటం పిన్నాను. కానీ ఒక కన్య ఎక్కువ
మంది పురుషులను పివాహం మాడటం ఎక్కడా
పినలేదు. ఇది లోక విరుద్ధం. కాబట్టి
ఆలోచించి రేపు నిర్ణయం తీసుకుందాము" అని
అన్నాడు ద్రుపదుడు.

(ఇక్కడ ఒక మాట. వర మాల వేసినప్పటి నుండి ద్రౌపది నోటి నుండి ఒక్క మాట కూడా రాలేదు. ఎవరు కూడా ఆమెను నీ అభిప్రాయం ఏమిటి అని అడగ లేదు. మగ వాళ్లు మాత్రం తమ ఇష్టం వచ్చినట్టు ఆమె పివాహం గురించి మాట్లాడు తున్నారు. ఇదంతా చూస్తుంటే సమాజంలో స్త్రీ పరిస్థితి నాడు నేను ఒకటే అని పిస్తూ ఉంది. పివాహ పిషయంలో ఆమె మాటకు, అభిప్రాయాలకు పిలువ లేదు.)

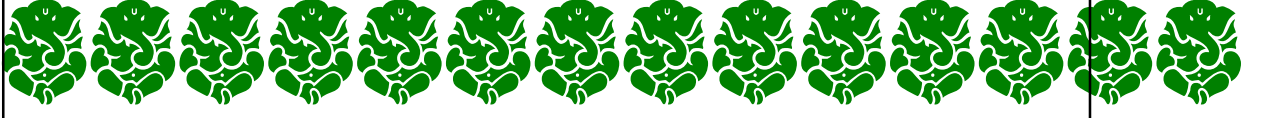

మరు నాడు వేద వ్యాస మహా ముని అక్కడ కు వచ్చాడు. ద్రుపదుడు వ్యాసునికి అర్ఘ్య పాద్యాదులు ఇచ్చి సత్కరించాడు. ద్రుపదుడు వ్యాసునితో

"మహత్మా, నా కుమార్తె ద్రౌపదిని అర్జునుడు మత్స్య యంత్రాన్ని ఛేదించి, స్వయంవరంలో పొందాడు. కానీ ధర్మ రాజు తాము ఐదుగురు అన్నదమ్మల ము ద్రౌపదిని పివాహం చేసుకుంటాము అంటున్నాడు. ఇది లోక పిరుద్ధము కాదా? తమరే ధర్మ సిర్ణయం చెయ్యండి" అని అడిగాడు.

ధర్మ రాజు కూడా చేతులు జోడించి
 "మహాత్మా, మాట వరసకైనా నేను అసత్యం,
 అధర్మం పలకను. నా నోటినుండి అలా ఎందుకు
 వచ్చిందో తెలియదు. మాకు మా తల్లి దైవం.
 కాబట్టి తల్లి మాటను మేము జవదాట లేము.
 అదియును కాక, జటిల అనే ఋషి కన్య
 ఏడుగురు ఋషులను పివాహం చేసుకుంది.
 దాక్షాయణి అనే కన్య ప్రచేతసులు అనబడే పది
 మందిని పివాహం చేసుకుంది. కాబట్టి ద్రుపద
 మహారాజా, ఆలోచించక, నీ కుమార్తె ద్రౌపదిని
 మా ఐదుగురు అన్నదమ్ములకు ఇచ్చి పివాహం
 చెయ్యి" అని అన్నాడు.

ఇరువురి వాదనలు పిన్నాడు వ్యాసుడు.
 కాసేపు ఆలోచించాడు. "ద్రుపద మహారాజా, ఈ
 ధర్మ రాజు చెప్పినట్లు, నీ కుమార్తె ద్రౌపదిని ఈ
 ఐదుగురికి ఇచ్చి పివాహం చెయ్యి. ఇది ధర్మ
 నిర్ణయం. నేను ఈ నిర్ణయానికి ఎలా వచ్చానో
 కారణాలు కావాలంటే లోపలకు రా చెప్తాను"
 అని ద్రుపదుడిని లోపలకు తీసుకొని వెళ్లాడు.
 ఏకాంతంలో ద్రుపదునికి వ్యాసుడు ఇలాచెప్ప
 సాగాడు.

"పూర్వ కాలంలో ఇంద్రసేన అనే ఆమె మౌద్గల్య మహాముని భార్య. ఆమె మహా పతివ్రత. మౌద్గల్యుడు కుష్టు రోగంతో బాధ పడుతున్నాడు. చర్మం అంతా వడలి పోయింది. అవయవాలు కుళ్ళి పోయాయి. కానీ ఇంద్ర సేన అసహ్యించుకోకుండా భర్తకు సేవలు చేస్తూ ఉంది. ఒక రోజు భర్తకు భోజనం పెట్టింది. మిగిలిన అన్నంతను తింటూ ఉంది. అందులో భర్త వేలు ఒకటి ఊడి పడి ఉంది. ఇంద్ర సేన ఆ వేలును తీసి పక్కన పెట్టి, మిగిలిన అన్నం తింటూ ఉంది. దీనిని చూచి మౌద్గల్యుడు ఆశ్చర్య పోయాడు.

"ఇంద్ర సేనా. నీ పతి భక్తి అమోఘం. నీకు ఏ వరం కావాలో కోరుకొ ఇస్తాను" అన్నాడు.

దానికి ఇంద్ర సేన "నాథా, నాకు కామ వాంఛలు మెండుగా ఉన్నాయి. అవి మీ వల్ల ఈ రూపంలో తీర లేదు. కాబట్టి మీరు, అందమైన, మనోహరమైన రూపం ధరించి, ఐదుగురిగా మారి, ఐదు పీఠాలుగా నా కామ వాంఛలు తీర్చండి" అని అడిగింది.

దాసికి అ మహా ముని సంతోషించాడు. తన
తపో మహిమతో, మనోహరమైన రూపం ధరిం
చాడు. ఐదుగురిగా పిడిపోయాడు. ఐదు పిఠా
లుగా భార్యతో కామ సుఖాలు అనుభవించాడు.
తరువాత బ్రహ్మ లోకానికి వెళ్లాడు.

కాసి ఇంద్ర సేనకు కామ వాంఛలు ఇంకా
తీరలేదు. మరుజన్మలో కాశీ రాజు పుత్రికగా
జన్మించింది. చాల కాలం కన్యగానే మిగిలి
పోయింది. శివుని గూర్చి తపస్సు చేసింది.
శివుడు ప్రత్యక్షం అయ్యాడు. ఏమీ కావాలో
కోరుకొమ్మన్నాడు.

శివుడిని చూచిన తత్తర పాటులో, తన
మనసులో ఉన్న బలమైన కోరికతో, "నాకు భర్త
కావాలి, నాకు భర్త కావాలి" అంటూ ఐదు
మార్లు అడిగింది. నీకు మరుజన్మలో ఐదు
గురు భర్తలు బొత్తారు అని వరం ఇచ్చాడు
శివుడు.

ఆమె తన పొర పాటు గ్రహించింది. "దేవా,

ఎక్కడన్నా ఒక కన్యకు ఐదుగురు భర్తలు
ఉంటారా. ఇది ధర్మ పిరుద్ధం కాదా. కాబట్టి నాకు
ఈ వరం అక్కర లేదు" అని చెప్పింది.

దానికి శివుడు "సాధ్వీ, నువ్వు ధర్మ
తప్పకుండా ఐదుగురు భర్తలతో ఉంటావు" అని
అన్నాడు

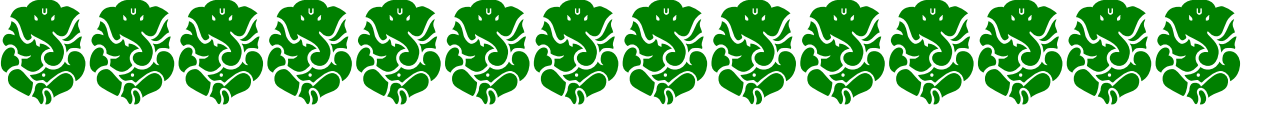

"అలా ఐతే, నాకు ఆ ఐదుగురు భర్తలతో
ప్రత్యేక సంగమం కావాలి. ఒక్కొక్క సారి
ఒక్కరినే కలవాలి. అప్పుడు నేను కన్యగానే
ఉండాలి. నా కామేచ్ఛ తీరాలి. పతి సేవా భాగ్యం,
సిరంతర సౌభాగ్యం కలగాలి" అని అడిగింది.
శివుడు అమె కోరిన విధంగా వారాలు ఇచ్చాడు.
"నువ్వు వెళ్లి గంగా తీరంలో ఉన్న ఇంద్రుడిని నా
వద్దకు తీసుకొని రా" అని చెప్పాడు. కాశీ రాజు
కు మరై అలాగే అని గంగా తీరానికి వెళ్లింది.

ఆ సమయంలో యమ ధర్మ రాజు సత్ర యాగం
నిర్వహిస్తున్నాడు. యాగ దీక్షతో ఉంటాడు
కాబట్టి ప్రాణి హింస చెయ్యకూడదు. అందువలన

మానవులు మరణం లేకుండా ఏళ్ల తరబడి జీవించ సాగారు. భూభారం ఎక్కువ అయి పోయింది.

ఇంద్రుడు మొదలైన దేవతలు బ్రహ్మ దేవుని వద్దకు వెళ్లి "బ్రహ్మ దేవా, మానవులు మరణం లేకుండా జీవిస్తే, మాకు వారికి తేడా ఏముంటుంది చెప్పండి. దీనికి మీరే ఒక మార్గం చూపాతి" అని ప్రాధేయపడ్డారు.

దానికి బ్రహ్మ దేవుడు "యముని సత్రయాగం అయ్యేదాక మీరు నిశ్చింతగా ఉండండి. యాగం పూర్తి కాగానే అతను మానవులను అంతమొందిస్తాడు. యముని తేజస్సు, మీ తేజస్సు కలిగిన పీరులు ఆయనకు సవళుంగా ఉంటారు" అని చెప్పాడు.

ఇంద్రుడు ఇతర దేవతలు ఇంద్ర తోకం పెళుతూ మార్గ మధ్యంలో గంగానది ఒడ్డుకు చేరుకున్నారు. అక్కడ కాశీ రాజు కూతురు ఏడుస్తూ ఉంది. ఇంద్రుడు ఆమెను చూచి

"ఎందుకు ఏడుస్తున్నావు?" అని అడిగాడు.

"దేవేంద్రా, నా ఏడుపు గురించి తెలుసుకోవాలంటే, మీరు నా పెంట రావాలి" అని అతనిని మహాశివుని వద్దకు తీసుకొని వెళ్ళింది.

ఆ సమయంలో మహాశివుడు నవయువకుని రూపంలో మరి ఒక యువతితో పాచికలు ఆడుతున్నాడు. అది చూచి దేవేంద్రుడికి కోపం వచ్చింది "ముల్లోకాలకు అధిపతిని నా ఎదురుగా జూదం ఆడుతున్నావా?" అని గర్వంగా అడిగాడు.

దానికి శివుడు కోపించి "నువ్వు గర్వంతో మాట్లాడావు. నీకు చేతనైతే ఆ కొండ గుహను రెండుగా చీల్చు" అన్నాడు. ఇంద్రుడు తన బాహుబలంతో ఆ గుహను రెండుగా చీల్చాడు. అందులో తన మాదిరే ఉన్న నలుగురు ప్రకాశవంతులైన బలవంతులైన వీరులను చూచాడు. తన మాదిరే ఉన్న వారిని చూచి ఆశ్చర్యపోయాడు ఇంద్రుడు.

మహేశ్వరుడు తన సిజ రూపంతో సాక్షాత్కరించాడు " మీ ఐదుగురు ఇంద్రులు మానవ లోకంలో జన్మించండి." అని అన్నాడు కాశీ రాజు పుత్రీకను చూచి "నువ్వు ఆ ఐదుగురిని పివాహం చేసుకొని నీ కోరికలు తీర్చుకో" అని వెళ్లి పోయాడు.

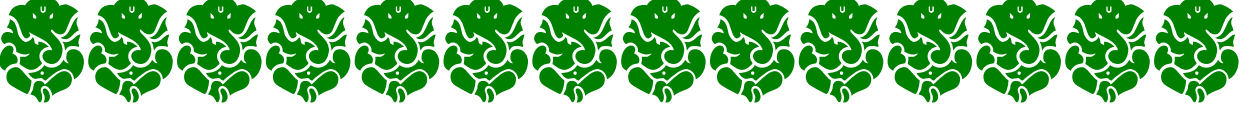

ద్రుపద మహారాజా, ఆ ఐదుగురు ఇంద్రులే, యమ, ఇంద్ర, వాయు, అశ్వినుల అంశలతో, ధర్మజ, భీమ, అర్జున, నకుల, సహదేవులుగా జన్మించారు. కాశీ రాజు పుత్రీక ఐన ఇంద్రసేన, యాజ్ఞసేనిగా ఉద్భవించి, నీ ఇంట పెరిగింది. కావాలంటే వారి పూర్వ రూపాలు చూడు" అని తన తపోమహిమతో వారి పూర్వ రూపాలు చూపించాడు.

ఇంద్రుని ఐదు రూపాలలో ప్రకాశిస్తున్న ఆ వీరులను చూచాడు ద్రుపదుడు. ఇంద్ర సేనను కూడా చూచాడు. అలా ఆశ్చర్యంతో చూస్తున్న ద్రుపదుని చూచి వ్యాసుడు ఇంకా ఇలా అన్నాడు "ద్రుపదా, పూర్వం నీతంతుడు అనే రాజు ఋషి

కు మారులు కూడా బౌశీ నరపుత్ర కను స్వయం
వరంలో పొంది పివాహం చేసుకున్నారు. కాబట్టి
నీ కూతురుకు పంచ పాండవులతో పివాహం
జరిపించు. శుభం కలుగుతుంది" అని చెప్పాడు.

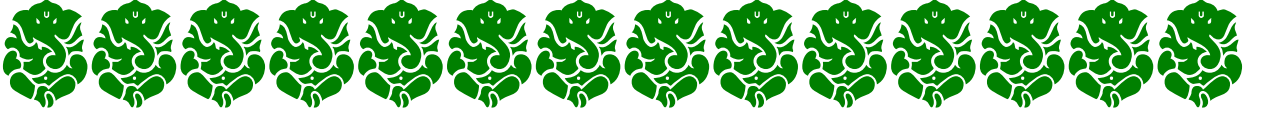

ద్రుపద మహారాజుకు సందేహ నివృత్తి
అయింది. వ్యాస మహాముని మాటను శిరసావ
హించాడు. పాండవులు ఐదుగురికి తన కుమార్తె
ద్రౌపదిని ఇచ్చి పివాహం చేయడానికి నిశ్చయి
చాడు. పాండవుల పక్షాన వారి పురోహితుడు
ధౌమ్యుడు పౌరోహిత్యం వహించాడు.

ద్రౌపదిని సర్వాలంకార భూషితురాలిని
చేసి పివాహం మండపానికి తీసుకొని వచ్చారు.
ధౌమ్యుడు పివాహ విధిని నిర్వర్తించాడు. మొదట,
ద్రౌపదిని ధర్మరాజుకు ఇచ్చి పివాహం జరిపిం
చాడు. పివాహం కాగానే ద్రౌపది ఈశ్వరుని
ప్రార్థించింది. ఆ మహేశ్వరుని వరం వలన
మరల ఆమెకు కన్యాత్వం సిద్ధించింది. తరువాత
ఆమెను భీమసేనునికి ఇచ్చి పివాహం జరిపిం
చారు. మరల ఆమె ఈశ్వరుని ప్రార్థించి తన

కన్యాత్వన్ని పొందింది. ఇలా, ఒకరి తరువాత
ఒకరుగా, అర్జునుడు, నకులుడు, సహదేవుడు,
ద్రౌపదిని వివాహమాడారు. పంచపాండవులు
ద్రౌపది తమ తల్లి కుంతీ దేవి ఆశీర్వాదం
తీసుకున్నారు. సభాసదుల ఆశీర్వాదం పొందారు.

(మహాభారతము - ఆది పర్వము -
సప్తమాశ్వాసము సమాప్తము).

